

զաւարժի՛ վճատեալ որտե՛ս. 'ի մեղացեալ անձինս հասանել յաւարտ գծին նմանութի մատենիւ. Որք իյնալանկանին տեսուի՞նք զմեծ-մեծն նկատեն. եւ տեւել-մամբ սիրոյ իրէք ինչ ըզխան. հոգեւորականին ասեմ էւ թացականին հայելով յանկողյաւ եւ 'ի 'գեւորհասեթ իրո կենցաղոյս. զի կուրացուցի՛ն է հոգւոյ. եւ շամբ բաւէ զսրծ ի մնաց. 'չա եւս առաւել արարիմամբ սիրոյ եւ մեծաւ ճեղով փութան հասանել. 'ի սէր մեա-ցական եւ յարատեւեալ գանձուն. Որով թէ մարդ ինչ խցէ զից հնչաւորին մարմնոյ արհամարհել. 'նսեւ զեմ կենցաղաբուսութեամբ(որ)ու՛մքն, եւ զինչ եւս պատա-հանան արեան լի գոն եղեալ զի թերեւս կարացէ հասանել այժմ որում բազմայրն ըստ ան հրամանին. թէ ասն բարեմտի փափակելով պատուական մարդաբա-ր. եւ գառել զկայս զհեղինակին զմեծն արհամարհէ առ ի զնոյն ստանալ. ըստ այժմ գաղափարի եւ պատա-հական քննոյ զուգոր. նմանա՞նց վարուք կենցալ ըստ հոգեւորականին եւ մարմնականին արգասիք բարկա-նանալ. Սա ըստ ուղիղ ընտելութե մնաց իւրոց իմա-ցեալ զեղբայրայեանին կենցաղոյս. եւ լուեալ ի ան. թէ գանձեցէք ձեզ գանձս յերկինս. եւ թէ ինչք ոչ աւգանն աւսել բարկութի. եւ լայն եւս թէ երանի որ ունիցի զուսկ 'ի սրան, 'յսորհարդ ի՞նչ ի մէջ բե-րեալ առ զրիւ զպատմութի մարտիրոսաց. Չոր իմացեալ ամենհիշմանի. քաւաղեան եւ մեծ գլուխն արհիական այ զուգորս. յաւ.ժարեցոյց զա ի գլուխի բացայայտան ազգերից որ պատարային. որ է նշան սիրոյն զի առ մարդիկ առեալ. Գրչա զիշխապա ին-րան կային. եւ զհաստեմբ միմեցեան իւրոց փա-ւանց հոգորգոս ասանել. Չոր լուսաղայեանա միկնութի եւ զեղեցկագիր աւրինուածով եւ առատարան զգլու-թի բացայայտեալ է արեգեղայոյս եւ յարմարեանս բազմաշնորհ զգլուխ եւ արեգեղինն առարան կիւկիկե-ցոյց ան ներքին լամշանցոյ ի յորգորսմբ բարեալ եւ ի հրահանգս կրթուէ մանկանց սրտին. ոչ'ն յաւա-զրուի վճատեալ անձանց եւ 'ի քուզ հաստատութե զլուրէլ հոգւոյ. որոց բարեբարքաւ ձայնի. զարթու-ցեալք իոր ի զնոյ ընթիւնան 'ի զմեծ արեւմի պատարա-տել զինքեանս մտից երկուսոր հարտեանցն. 'չա քրիւ զա 'ի հալով ընդից իւրոց զազոր պատուական քնն, յիշատակ հոգւոյ իւրոց եւ ծնողաց իւրոց. 'հարկ. բա-րաւորին եւ մասնն զարագաւրին կնոջն յնոյնն եւ. ար-գոյն երբեմն. գառերն հեղինակ. եւ իւրացն նսմ ամեն. 'Դմէլ քրեցաւ. առ յերկինն որտան ի գեւզ եւ որ կու(ի) գեւաթաթ. ընդ հոգեւանս. մաշխարհոյց որ նմանինն ձեւամ(ը). զուկան անդիտանն դարի. որ անուամբ փայն կոչմէ գարի. բայց զմով անայն եւ թար-սը. ոչ է պարս գարի կուէլ այլ հնա եւ ամբարտաւան ի բուն. Հեղք եւ յաւ(ծոյլ) ի քորն բարի. ազաւ չեմ ընթերցողք. փ սորոքի պատուել չար քրիւն. Արդ երես անկեալ աշարիմ զձեզ ով քաղցրանուագ եւ հեղարարաւ մանկանց որ ձկեղեցւոյ. որ որեւորք ի նրս բնակից. յորմով աւգարից այժմ առան կրօնով կամ աւրինանիլ. յիշեցէք մարգարայլ ազատութեք ձերովք. զազարաւս պատուական քննն եւ իւրքն նմ կցարդ նմին. ամեն. Գրեցաւ ուր թիւրին. ան զի փառք յաւան ամեն եւ ա. ամեն:

Օրոյ քիւն յիշատարար: Էջ 34. անուամբ անջնն նոյն հոր եւ արդոյ հոգոյ սրբոյն արգ եւ ստացոյց որ գրեք հալալ ինչից իմաց հիշատակ հոգոյս իմոյ ԿԿ

ծնողաց իմոյ հիշատակեալ եղևորան թիւին ծառաբ-նական աղինն էթար հաւաւմանիմեն հայր օհանես ով լոպոյ ըստ քուլնն էր: Երկուց որք որքով ասողաց նմեն հայր մեր օրինակն օրն օրաներին զլի ետկարն հաւաւմ խաթուէն ակուէն թամամ խանուս:

Էջ 24. Ընթերցէք եւ պարտութի ամենազորին. նոյ եւ նուստան ետայիս որ եմ գաւառանցի որդի կեւ-սրքին. Ընթերցին ստացա այս 'յսորհարկ մակնիւլ ազատե-լով ի ձեւաց անորինաց եւ ետայ վախ՛ եւ յիշատակ փառաւոր ուխտին նր երկից Թանկն'ց վանից. ձեւամք ձեւին իմոյ ներսեւ կթղկոթն աղաւանից. անիւն յի-շատակ մա իմ հոգոյս եւ ծնողացն իմ գեւորքին եւ մարն Պաշին, յիշեցոյնն ընթերցողք անիւլ ասանին մեծի խորհրդեան, եւս առաւել նմ զորացայլ հարաւ գառ եղարդին իմ ողորմած ուղարկին. որ երկու կե-նոց պահեցէք զն անփոյն, եւ որք ընթերցանուք յիմ ժամ յաղթին յիշեցէք 'ի քս յոյն ամենից, զարձակ յիշեցէք որդին իմ փոքրիկ Ովանէն անունն որ մա-նակ քիւն փոխեցաւ. 'ի քն եւ եթոք առս անմիթիթոք թացիւրոց, եւ որք յիշեք յիշեալ ինչից առաջի անա մահ գառին նոյ. 'ի աշխ, թուին, մարտի ամադ Ժ հոգոյն հանուցելոյց, հայր մեր որ յերկն ասացէք փ ձանձրեմոք:

Էջ 210ր. Ձգերկն շատացող նր դրոյս, զոր գաւիթ պիտան, զոր խալին, զոր բրնձն, զոր անտանն. զոր օրգին. 'չա զիցս բանին աշակերտն. եւ զայլ փրկեն յիշեցէք բարի մտք առ նն. 'չա նն զնիւլ յիշէ ի բարին ամեն. եղիցի. եղ. թեւն. յւ. եր. յորմամ բերող զառ մեծ անպակէն:

Էջ 210ր. եւ ան յիշեցէք զպարտիկն առաւ-դեալ վրդպտս որ բազում աշխատ եղոյ եւ կապի. զիցոյ հոգիս արգոս աննա անարտան ոչ ճն անիւր իմուսն (անառաւութեան). 4

Էջ 211ա. զարձակ յիշեցէք թ քն բնորոկից ասանն եւ զնր բարեբան. շահեկին, խանդեկին. եւ գառանն. մալ զիւտն զաղարի. մա նմ արեանն միւրաւս որացն, առաւելութի եւ խաղաղութեմբ. եւ ներկեցելոյն փոքրոյսութի ամեն Ամեն թիւին անիւլ ամին:

Էջ 211ա. Գրեմ յիշեցէք թ քն, զգլուխն եւ զնր որդին. Միթիթարն Անգրանն. Կարգանն. Ան իւրոյ պարտութեանն եւ արքայութեանն արեանն առ բացէ զիւրեղարեալ առանցն ասանն. հայր մեր որ:

Էջ 212ր. 'չա արաւթիս ասոյ խորհարդ պոյ ապարտի միկնիւլ իմ հալով ինչից իմոյ ամի ար օվառ նեթին ով որ կաղաղ զայո յիշէ հայր իմ պապին մայր իմ --? եղար իմ մարդիրս կիրակեան արդն կոչաւ կիցն իմ արդինեւն հանուցիւլ որդի օվանն եւ ու-րեւի ով որ կաղաղ հիւն-հիւնայ լիցի:

Մաղաքանեայ պահպանեալ անցանն երկաթա գրով Ժ եւ հին անաւանքի մք թացարգ. ուր կը պատք մեծ թագեոտ առաքեալին քարաւթիւնները:

6.

ԵՊՐԱԿԱՆ

Ք 1

ՅՈՒԴԹԻ արդի փրանկիս մէջ 228. — ՄԵԾՈՒԹԻ-ԹԻՐԻՆ 13,5X9,5X3 սմ.: — ԳՐՈՒԹՈՒԹԻՆ ԶԱՍ ՄԱ-րիւր, մանրատար խաղաղիւմ եւ միասին: — Ներք մանր բոլորգիւր. թանաց սեւ. տող 26: — Ներք հաստ

և առ խափանման զեղեքին)՝ իմ ընտելուքս յնշ-
 րեմ. իր. առ... իւ. այնչէ համարեւմ ժողով... առ-
 ճառ անպատ ցնեմքն... կտարել. և նախից ժողով
 դա... Երայ և մարկիւղը բաւով... մանրութիւն
 պարտքի և պայծառափա մեծութիւ. առաւարտէր
 անն. և դանձարեւել հաւատով. մարման մշակ. նր
 և կուտակուան ճանաչող բարեւել. որ մեծաւ քափ-
 քանուց և երանուես յաւով. վառեւել յեմայն
 սէրն. զրեայ դանձարեւան զար. բազում աշխատա-
 թիւ. ժողով ինքն պարտաւանել զմէ նիւթ. զրեայ
 ձեռամբ իւրով. ոչ զլը ունեւով ազնաւան: և կու-
 տարեւել զիր աւետարանու ի թիւ. հայոց. դիւր ափն.
 և ընթացեալ ինքն ի ճանապարհ ինչ. առ կոթաշ-
 քան. և ի ճանապարհին. պատահեալ անար(ին)այն
 աղանել Նահատակեցին զառ... այլ պարտքն վարացն
 ընկաւ... և... եւան հիմնելը պատին. իտպա... առ որ
 քանկացեալն էր. որում (վաղը յախմանու առն էր.
 և ոչ առաք(եալ)... եղաւը նարին բազում զառ...
 փակով զգնեւան առ նայ. զեւթն ամառ շուրջ զառ-
 ւով յերկրէ յերկր բազում աշխատութիւ. ինչրէն
 զնայցն իմ. և յնայ զանալ յայլոց. ի սարն որ
 կայէ եղբաւու. և առեալ զնշարս նորա. եղաց ի
 առջան ի վառա վաղաքայն. առ սեմաւը զարանց նր
 կարգադրեցին. և յնայ նշն և ոչ առաքեալ. մաղ-
 լիքն զիր աւետարանու և պարտաւանը զրեցի. և կաղ-
 մըն ի թիւ. հայոց. պիշ. ափ. ի յիշատակ Նահատակ
 եղաւն իմ բարեւել զհայր. զառաւը նր աւետարանիւ:

Այլ՝ աղանք զանմանն զարգակուան ճաշա-
 նայ... ախտաւորաց եկեղեցւոց որք (հանգիւղիք նր
 աւետարանի... աւթնակելոյ կամ ժառա(նդեցոյ...)
 յիշեցեք որք մասուց ի (մարդափաշ աղբիւ) ձեր.
 զաշխարհ զիր աւետարանի պարտեւ ճանաչոյն. և
 նմ աղանայն նորա Թաղութն ինչրեցէ ի զն նշ
 մարց. ընդ նմին և զպառնայեալ ողով զաշ առա-
 քեալ. և զնաւաւան մը. զպարտք և զիւր. և զնմ
 արեան արեան մը և զմն բարաւնայեան մը
 զիրկար վարդապետան և Թաղութն ինչրեցէ յնշ նմ
 աղանայն մարց. և յիշուցէ զմի առաքին նշ և
 յիշեցելոց. առ հատարակ զարմացի քն նն մը. և
 նմայ փառք յախմանու առն: (4)աման անմափա-
 լն նշ:

Օտար զրէ. էջ 343ա. կաման նշ և իաշա-
 տաւը երեց սոսոցոյ զաւետարան իմ հաղւ ընդեւ
 ին և մնալոյ իմոյ հաւ իմոյ ըլաւին և մար իմոյ
 զմաւանն և եղաւոյ իմոյ առաքին առ արկաւն առ
 արեւորդին առ իւնառաւաքին առ կարել իմ եղաւը իմոյ
 արեւաւաքին յի առ զեւարառ մանկան իմոյ նախաւանն.
 առ մը ամնայն արեան մարմաւորաց. յնր կարգաւով
 կամ աւթնակելով աւգափը ի անանէ Եկեղեցիք առ
 քն. և նն զնիւ յիշէ իմ արգայութիւ... նարահաւա
 և անար(ժան միջ)առաքի աղբաւոյ քն (նն և) Զիւ
 զնրազ յիշուա (ամեն):

1 Թերթերուն եայրերը թիւ մը մաշան ըստով.
 աղբըն սեղ սեղ կարուան են: Այս պատմանը և
 նշանակինք....

(Հարաւանիկէն)

4. Թ. ԱՅՍԱՌԵՆՍ

ԿԵՆՍԱԿՐԱԿԱՆ

ՍԱՐԳԻՍ ԱՐԷՆՊ. ՍԵՌԱՓԵԱՆ

ԵՐԷ ԻՆՆԵՐԱՐԷ

Ար պատման զմեծ որպէ
 Յարգի չարեւոյ. նկար անկոյ.
 և պարտութիւն իւրոյ անթիւ
 ճիւղն անկրն յարաւոր որ պիտեմք:

1 Դարեւել անգրէն վանեալ Յարգի
 ի կտառանգեան որպէս առ պղիւս,
 Յիշ զբառանք զիւր սիրելիս,
 Զորս չեւ յառայր զիտել յառախ:

2 Որպէս պատմեալ զանցեալ չարիւ
 վերապաքէր փառս զարգիս,
 Այնժ որ պահէ ըլլէլալոյ,
 ի մէջ վառանգայ այն աշխարհիս:

3 Յեւ գիւրելոյ զանման կարել
 Առեալ ընդ իւր յիւրոյ զբանին
 եւ յայդարէ ի մէջ Աղբիւ,
 Զորս համարէր յայդարելիս:

4 Այլ նախ զԵմփոր մանն ի ապրիլ
 Ար աղբաւոյն էր զնշն ի անախ
 Յիշուներ նա զեր քան քարգիս,
 Այլ եւս թաւեալ ընդ թշնամիս:

5 Այլ էր զիտել զարն և լալիս,
 Զիշուա և ջառ երեւելիս,
 Զոր վաճակ սիրա Պարտաբարգիս
 Յաշա ամենից ամենը յայնմիս:

6 Եւ այն անիւն աւետարանիւ
 Տեաւոյ զորեւր զարմախիս,
 Զորպ և զայս արառաւալիս
 Եւ ըլլեմիւնա զարմայեմար իս:

7 Զի անդ Յակար բաղկապարան
 Նախ քան զրկեն իւր արառաւան
 Յուցեալ թէ ինքն էր մարման,
 Գաւել հայցէր զանման զարման:

8 Յայնժամ Սարգիս ներալ զԹան
 Մոռանալով զիւր չար արկան,
 Մոռեալ նման զերթն արբանս
 Գրկէր ըլլաւ համբուրման:

9 Այսուիկ հասեալ ի կտառան
 Դժպտութեան նախանմանան,
 Նախէր Յակար միշտ անմիկանս,
 Սարգիս հանգչէր յաղն զերապանս:

10 Անգրէն Սարգիս որքին հարան,
 Ընթակարայ սնն և բան ցան,
 Փորձեալ իբրաւ զիւր պիտակ. առն,
 Բաւժիւր նորաք ցառն և ի սոցառն: